

Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy VIII

oparte na *Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa* autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic

Dział: Azja				
<i>Ocena celująca</i>	<i>Ocena bardzo dobra</i>	<i>Ocena dobra</i>	<i>Ocena dostateczna</i>	<i>Ocena dopuszczająca</i>
Uczeń:				
• wyjaśnia, dlaczego na wschodnich wybrzeżach Azji występuje wiele wulkanów	• analizuje azjatyckie rekordy dotyczące rzeźby terenu, linii brzegowej i hydrosfery na podstawie infografiki	• omawia budowę geologiczną Azji na podstawie mapy tematycznej	• opisuje linię brzegową Azji na podstawie mapy świata	• wskazuje na mapie położenie geograficzne Azji
• udowadnia słuszność stwierdzenia, że Azja to kontynent kontrastów geograficznych	• omawia powstawanie Himalajów i rowów oceanicznych	• omawia cyrkulację monsunową i jej wpływ na klimat Azji	• charakteryzuje zróżnicowanie środowiska geograficznego Azji	• wymienia formy ukształtowania powierzchni Azji
• omawia wpływ budowy geologicznej na występowanie rowów tektonicznych, wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami	• przedstawia sposoby zabezpieczania ludzi przed skutkami trzęsień ziemi	• charakteryzuje kontrasty klimatyczne i roślinne w Azji na podstawie mapy tematycznej	• przedstawia kontrasty w ukształtowaniu powierzchni terenu Azji	• wymienia strefy klimatyczne Azji na podstawie mapy klimatycznej
• ocenia skutki trzęsień ziemi dla obszarów gęsto zaludnionych	• omawia warunki klimatyczne w Azji wpływające na rytm uprawy ryżu	• omawia czynniki wpływające na układ sieci rzecznej w Azji	• omawia czynniki klimatyczne kształtujące klimat Azji	• wymienia największe rzeki Azji
• wyjaśnia na podstawie mapy ogólnogeograficznej i analizy danych statystycznych, dlaczego grunty orne mają niewielki udział w strukturze użytkowania ziemi w Azji	• omawia znaczenie uprawy ryżu dla krajów Azji Południowo-Wschodniej	• omawia płytową budowę litosfery na podstawie map tematycznych	• omawia strefy roślinne Azji	• wymienia strefy aktywności sejsmicznej w Azji na podstawie mapy geologicznej
• wykazuje związki między cechami klimatu monsunowego a rytmem upraw i „kulturą ryżu” w Azji Południowo-Wschodniej	• wykazuje związek między budową geologiczną a występowaniem wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami w Japonii	• wyjaśnia przyczyny występowania trzęsień ziemi i tsunami w Azji	• omawia budowę wulkanu na podstawie ilustracji	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>wulkanizm</i>
• ocenia znaczenie warunków przyrodniczych i czynników społeczno-kulturowych w tworzeniu nowoczesnej gospodarki Japonii	• analizuje źródła gospodarczego rozwoju Japonii	• opisuje przebieg trzęsienia ziemi	• wymienia typy wulkanów i podaje ich główne cechy	• odczytuje z mapy nazwy największych wulkanów w Azji
• omawia wpływ gospodarki Chin na gospodarkę światową	• charakteryzuje cechy nowoczesnej gospodarki Japonii oraz rodzaje	• omawia warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa	• wskazuje na mapie obszary Azji o korzystnych i niekorzystnych	• wskazuje na mapie zasięg Ognistego Pierścienia Pacyfiku

	produkcji przemysłowej	w Azji	warunkach do rozwoju rolnictwa	
• opisuje główne problemy indyjskiego społeczeństwa oraz przedstawia ich przyczyny	• uzasadnia, że gospodarka Japonii należy do najnowocześniejszych na świecie	• opisuje ekstremalne zjawiska klimatyczne i ich skutki w Japonii opisuje skutki występowania tajfunów na obszarze Japonii	• wymienia czołówkę państw azjatyckich w światowych zbiorach roślin uprawnych na podstawie infografiki	• wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Azji
• analizuje skutki występowania konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie	• przedstawia problemy demograficzne i społeczne Chin z uwzględnieniem przyrostu naturalnego na podstawie analizy danych statystycznych	• omawia bariery utrudniające rozwój gospodarki Japonii	• charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Japonii	• wymienia główne uprawy w Azji na podstawie mapy gospodarczej
	• omawia znaczenie nowoczesnych kolei w rozwoju gospodarczym Chin	• omawia znaczenie i rolę transportu w gospodarce Japonii	• omawia strukturę zatrudnienia w Japonii na podstawie analizy danych statystycznych	• określa cechy położenia Japonii na podstawie mapy ogólnogeograficznej
	• omawia kontrasty etniczne, językowe i religijne w Indiach	• omawia cechy gospodarki Chin	• określa różnorodność cech środowiska geograficznego Chin na podstawie mapy tematycznej	• wymienia cechy środowiska przyrodniczego Japonii
	• charakteryzuje cechy gospodarki Indii i możliwości ich rozwoju	• analizuje wielkości PKB w Chinach na tle innych krajów świata na podstawie danych statystycznych	• omawia czynniki przyrodnicze sprzyjające osadnictwu w Chinach	• wymienia główne uprawy w Japonii
	• omawia znaczenie ropy naftowej w rozwoju ekonomicznym państw Bliskiego Wschodu	• charakteryzuje tradycyjne rolnictwo i warunki rozwoju rolnictwa Chin	• przedstawia nierównomierne rozmieszczenie ludności Chin na podstawie mapy gęstości zaludnienia	• określa cechy położenia Chin na podstawie mapy ogólnogeograficznej
	• omawia źródła konfliktów zbrojnych i terroryzmu na Bliskim Wschodzie	• przedstawia problemy demograficzne Indii	• przedstawia nierównomierne rozmieszczenie ludności Chin na podstawie mapy gęstości zaludnienia	• określa cechy położenia Chin na podstawie mapy ogólnogeograficznej
		• omawia system kastowy w Indiach	• omawia główne kierunki produkcji rolnej w Chinach	• lokalizuje na mapie ośrodki przemysłu zaawansowanych technologii w Chinach
		• przedstawia zróżnicowanie indyjskiej edukacji	• omawia cechy środowiska geograficznego Półwyspu Indyjskiego	• wymienia główne uprawy w Chinach i opisuje ich rozmieszczenie na podstawie mapy gospodarczej
		• analizuje strukturę zatrudnienia	• podaje przyczyny powstawania	• określa położenie geograficzne Indii

		i strukturę PKB Indii na podstawie wykresu	slamsów w Indiach	
		• charakteryzuje przetwórstwo przemysłowe Indii	• omawia warunki uprawy roślin w Indiach na podstawie mapy tematycznej	• porównuje liczbę ludności Chin i Indii oraz odczytuje z wykresu ich prognozę
		• omawia zróżnicowanie religijne na Bliskim Wschodzie	• charakteryzuje indyjską Dolinę Krzemową	• wymienia największe aglomeracje Indii i wskazuje je na mapie
		• omawia wpływ religii na życie muzułmanów	• omawia cechy środowiska przyrodniczego Bliskiego Wschodu	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>slamsy</i>
		• przedstawia znaczenie produkcji wyrobów z ropy naftowej w krajach Bliskiego Wschodu	• omawia wielkość zasobów ropy naftowej na świecie i na Bliskim Wschodzie na podstawie wykresu i mapy tematycznej	• wymienia główne rośliny uprawne w Indiach i wskazuje na mapie tematycznej regiony ich występowania
			• przedstawia cele organizacji OPEC	• określa położenie geograficzne Bliskiego Wschodu
				• wymienia państwa leżące na Bliskim Wschodzie na podstawie mapy politycznej • wskazuje na mapie miejsca konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie
Dział: Afryka				
Ocena celująca	Ocena bardzo dobra	Ocena dobra	Ocena dostateczna	Ocena dopuszczająca
Uczeń:				
• wyjaśnia istnienie strefowości klimatyczno-roślinno-glebowej w Afryce	• omawia związki budowy geologicznej Afryki z powstawaniem rowów tektonicznych	• omawia wpływ czynników klimatotwórczych na klimat Afryki	• omawia cechy ukształtowania powierzchni Afryki	• określa położenie matematyczno-geograficzne Afryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej
• wyjaśnia związki między warunkami przyrodniczymi a możliwościami gospodarowania w strefie Sahelu	• wyjaśnia cyrkulację powietrza w strefie międzyzwrotnikowej	• omawia rozmieszczenie opadów atmosferycznych w Afryce na podstawie mapy klimatycznej	• wymienia cechy różnych typów klimatu w Afryce na podstawie klimatogramów	• wymienia strefy klimatyczne Afryki

• ocenia skutki stosowania rolnictwa żarowo-odłogowego i plantacyjnego w Afryce Zachodniej	• omawia przyczyny procesu pustynnienia w strefie Sahelu	• omawia udział rolnictwa w strukturze zatrudnienia w wybranych państwach Afryki na podstawie wykresu	• charakteryzuje sieć rzeczną i jeziora Afryki	• wymienia największe rzeki i jeziora Afryki • wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Afryce
• przedstawia rolę chińskich inwestycji na kontynencie afrykańskim	• omawia typy rolnictwa w Afryce	• omawia gospodarkę w strefie Sahelu	• omawia czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Afryce	• wymienia główne uprawy w Afryce
• przedstawia sposoby walki z głodem ludności Afryki na przykładzie Etiopii	• przedstawia czynniki ograniczające rozwój gospodarki w Afryce	• omawia cechy gospodarki krajów Afryki na podstawie analizy danych statystycznych	• charakteryzuje znaczenie chowu zwierząt w krajach Afryki	• wymienia surowce mineralne Afryki na podstawie mapy gospodarczej
• określa związki między warunkami przyrodniczymi i kulturowymi a rozwojem turystyki na przykładzie Kenii	• omawia skutki niedożywienia ludności w Etiopii	• przedstawia nowoczesne działy gospodarki Afryki	• przedstawia zróżnicowanie PKB w różnych państwach Afryki na podstawie analizy danych statystycznych	• wskazuje obszary występowania surowców mineralnych na terenie Afryki
• przedstawia argumenty pomagające przełamywać stereotypy na temat Afryki	• omawia bariery ograniczające rozwój turystyki w Afryce	• omawia rozwój i znaczenie usług w Afryce	• omawia przemysł wydobywczy w Afryce	• wymienia atrakcyjne turystycznie państwa Afryki
	• omawia walory przyrodnicze Kenii wpływające na rozwój turystyki	• omawia przyczyny niedożywienia ludności w Etiopii	• wskazuje państwa w Afryce dotknięte problemem głodu i niedożywienia na podstawie mapy tematycznej	• określa położenie geograficzne Etiopii
		• opisuje zmiany w poziomie niedożywienia ludności Etiopii	• analizuje niedożywienie ludności w Afryce na podstawie wykresu	• wyjaśnia różnicę między głodem a niedożywieniem
		• wymienia obiekty w Kenii wpisane na listę dziedzictwa UNESCO	• przedstawia ruch turystyczny Kenii na podstawie analizy danych statystycznych	• wymienia państwa w Afryce dotknięte głodem i niedożywieniem
		• opisuje walory kulturowe Kenii na podstawie wybranych źródeł informacji		• określa położenie geograficzne Kenii
				• wymienia obiekty turystyczne na terenie Kenii

Dział: Ameryka Północna i Ameryka Południowa

<i>Ocena celująca</i>	<i>Ocena bardzo dobra</i>	<i>Ocena dobra</i>	<i>Ocena dostateczna</i>	<i>Ocena dopuszczająca</i>
Uczeń:				
ustala prawidłowości w ukształtowaniu powierzchni Ameryki Północnej i Ameryki Południowej na podstawie map tematycznych	wykazuje związek ukształtowania powierzchni z budową geologiczną w Ameryce	charakteryzuje budowę geologiczną Ameryki	wymienia nazwy państw leżących w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej	określa położenie geograficzne Ameryki
przedstawia sposoby ochrony przed nadchodzącym cyklonem na podstawie wybranych źródeł informacji	omawia związek stref klimatycznych ze strefami roślinnymi w Ameryce	omawia czynniki klimatyczne wpływające na klimat Ameryki	podaje główne cechy ukształtowania powierzchni Ameryki	wymienia nazwy mórz i oceanów oblewających Amerykę Północną i Amerykę Południową
przedstawia działania człowieka mające na celu ochronę walorów przyrodniczych Amazonii	przedstawia skutki występowania tornad i cyklonów tropikalnych w Ameryce	porównuje strefy klimatyczne ze strefami roślinnymi w Ameryce	wymienia strefy klimatyczne Ameryki	wymienia największe rzeki Ameryki i wskazuje je na mapie
omawia skutki zanikania kultur pierwotnych na przykładzie Ameryki Północnej i Ameryki Południowej	omawia ekologiczne następstwa wylesiania Amazonii	charakteryzuje wody powierzchniowe Ameryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej	omawia przyczyny powstawania tornad i cyklonów tropikalnych	wyjaśnia znaczenie terminów: <i>tornado</i>, <i>cyklon tropikalny</i>
opisuje problemy ludności mieszkających w slamsach na podstawie materiałów źródłowych	podaje kierunki gospodarczego wykorzystania Amazonii	omawia mechanizm powstawania tornad i cyklonów tropikalnych	podaje główne rejony występowania cyklonów tropikalnych i kierunki ich przemieszczania się	wskazuje na mapie Aleję Tornad
wykazuje zależność między ukształtowaniem powierzchni, cyrkulacją powietrza, odległością od morza, prądami morskimi a przebiegiem północnej granicy upraw i lasów w Kanadzie	przedstawia negatywne skutki urbanizacji w Ameryce	podaje przyczyny wysokich rocznych sum opadów atmosferycznych w Amazonii	podaje cechy środowiska geograficznego Amazonii	wymienia nazwy wybranych cyklonów tropikalnych w XXI wieku
omawia cechy charakterystyczne gospodarki Kanady z uwzględnieniem surowców mineralnych, rozwoju przemysłu i handlu	określa cechy megalopolis w Ameryce Północnej	opisuje piętrowość wilgotnych lasów równikowych w Amazonii	omawia cechy klimatu Amazonii	określa położenie geograficzne Amazonii
ocenia wpływ przemysłu zaawansowanych technologii na	omawia czynniki wpływające na przebieg północnej granicy upraw	omawia wielkie migracje w historii zasiedlania Ameryki	podaje przyczyny zróżnicowania etnicznego i kulturowego Ameryki	omawia florę i faunę lasów równikowych

rozwój gospodarki Stanów Zjednoczonych	i lasów w Kanadzie			
•ocenia rolę Stanów Zjednoczonych w gospodarce światowej na podstawie analizy danych statystycznych	• opisuje cechy gospodarstw wielkoobszarowych na terenie Kanady	•omawia zmiany liczby ludności w Ameryce na przestrzeni lat na podstawie wykresu	•przedstawia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej	• podaje liczbę ludności Ameryki Północnej i Ameryki Południowej na podstawie wykresu
	• charakteryzuje wybrane wskaźniki rozwoju gospodarczego Stanów Zjednoczonych	•omawia rozwój miast Ameryki na podstawie wybranych źródeł	• analizuje liczbę ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności państw Ameryki na podstawie mapy tematycznej	• wymienia główne odmiany człowieka zamieszkujące Amerykę
	• omawia znaczenie usług wyspecjalizowanych w gospodarce Stanów Zjednoczonych	•podaje przykłady megalopolis w Ameryce i wskazuje je na mapie	•przedstawia cechy położenia geograficznego Kanady na podstawie mapy ogólnogeograficznej	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>urbanizacja, wskaźnik urbanizacji, aglomeracja, megalopolis</i>
		•podaje przyczyny powstawania slamsów w wielkich miastach na przykładzie Ameryki Południowej	•omawia ukształtowanie powierzchni Kanady	• wymienia obszary słabo i gęsto zaludnione w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej i wskazuje je na mapie
		•podaje przyczyny powstawania slamsów w wielkich miastach na przykładzie Ameryki Południowej	•przedstawia czynniki wpływające na klimat Kanady	• wymienia największe miasta i aglomeracje Ameryki Północnej i Ameryki Południowej i wskazuje na mapie
		•przedstawia zasięg występowania lasów w Kanadzie na podstawie mapy tematycznej	•omawia strukturę użytkowania ziemi w Kanadzie na podstawie wykresu	• przedstawia położenie geograficzne Kanady na podstawie mapy ogólnogeograficznej
		•przedstawia miejsce Kanady w światowym eksporcie wybranych produktów rolnych na podstawie wykresu	•opisuje cechy położenia geograficznego Stanów Zjednoczonych	• wymienia główne uprawy na terenie Kanady
		•omawia znaczenie przemysłu i jego kluczowe działy w Stanach Zjednoczonych	•wymienia czynniki wpływające na rozwój Doliny Krzemowej	• wskazuje zasięg występowania głównych upraw w Kanadzie na mapie gospodarczej
		•omawia cechy rolnictwa Stanów Zjednoczonych	omawia strukturę użytkowania ziemi w Stanach Zjednoczonych na podstawie wykresu	• określa położenie geograficzne Stanów Zjednoczonych
				• wymienia główne działy przemysłu

				w Stanach Zjednoczonych
				wymienia rodzaje usług wyspecjalizowanych w Stanach Zjednoczonych
Dział: Australia i Oceania				
<i>Ocena celująca</i>	<i>Ocena bardzo dobra</i>	<i>Ocena dobra</i>	<i>Ocena dostateczna</i>	<i>Ocena dopuszczająca</i>
Uczeń:				
wykazuje zależność między klimatem a zasobami wód powierzchniowych w Australii	wyjaśnia wpływ położenia Australii na klimat	wymienia cechy charakterystyczne poszczególnych typów klimatu w Australii na podstawie klimatogramów	charakteryzuje środowisko przyrodnicze Australii i Oceanii	określa położenie geograficzne Australii i Oceanii
wykazuje zależność pomiędzy rozmieszczeniem ludności a warunkami naturalnymi występującymi w Australii	omawia zasoby wód artezyjskich i ich rolę w gospodarce Australii	omawia strefowość roślinną w Australii na podstawie mapy tematycznej	charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Australii	wymienia największe pustynie Australii na podstawie mapy
określa główne cechy gospodarki Australii na tle warunków przyrodniczych	wyjaśnia, dlaczego Australia jest atrakcyjna dla imigrantów	omawia bariery utrudniające zamieszkanie Australii	wymienia strefy klimatyczne w Australii	wyjaśnia znaczenie terminu <i>basen artezyjski</i>
	omawia znaczenie przetwórstwa przemysłowego i przemysłu zaawansowanych technologii w rozwoju Australii	charakteryzuje rdzennych mieszkańców Australii	charakteryzuje wody powierzchniowe Australii	wymienia endemity w Australii oraz na wyspach Oceanii
		omawia cechy rolnictwa Australii na tle warunków przyrodniczych	omawia czynniki przyrodnicze wpływające na rozmieszczenie ludności w Australii	przedstawia liczbę ludności i gęstość zaludnienia w Australii na podstawie mapy tematycznej i analizy danych statystycznych
		przedstawia znaczenie turystyki w rozwoju gospodarki Australii i Oceanii	omawia występowanie surowców mineralnych w Australii na podstawie mapy tematycznej	wymienia największe miasta Australii oraz wskazuje je na mapie

Dział: Obszary okołobiegunowe				
<i>Ocena celująca</i>	<i>Ocena bardzo dobra</i>	<i>Ocena dobra</i>	<i>Ocena dostateczna</i>	<i>Ocena dopuszczająca</i>
Uczeń:				
• omawia zmiany w środowisku przyrodniczym obszarów polarnych	• porównuje środowisko przyrodnicze Arktyki i Antarktyki	• opisuje zjawisko dnia polarnego i nocy polarnej na obszarach okołobiegunowych	• wymienia cechy środowiska przyrodniczego obszarów okołobiegunowych	• określa położenie geograficzne obszarów okołobiegunowych
• charakteryzuje cele oraz zakres badań prowadzonych w Arktyce i w Antarktyce na podstawie na podstawie dostępnych źródeł	• wyjaśnia, dlaczego Antarktyda jest największą pustynią lodową	• charakteryzuje ludy zamieszkujące Arktykę oraz warunki ich życia	• charakteryzuje klimat Arktyki i Antarktyki	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>góra lodowa, pak lodowy, lądolód, lodowce szelfowe, nunataki</i>
• omawia wkład Polaków w badania obszarów polarnych na podstawie dostępnych źródeł	• prezentuje osiągnięcia polskich badaczy obszarów okołobiegunowych	• opisuje warunki życia w polarnej stacji badawczej	• wymienia zagrożenia środowiska przyrodniczego obszarów polarnych	• wymienia gatunki roślin i zwierząt na obszarach Arktyki i Antarktyki
	• wyjaśnia status prawny Antarktydy			• wymienia surowce mineralne na obszarach Arktyki i Antarktyki
				• wskazuje na mapie Antarktydy położenie polskiej stacji badawczej Henryka Arctowskiego